

OTHELLO

Hudba: **Leoš Janáček**

Libreto, choreografie a režie: **Youri Vámos**

Scéna a kostýmy: **Pet Halmen**

Dirigent: **David Švec / Marko Ivanović**

Světelný design: **Klaus Gärditz**

Asistenti choreografa: **Joyce Cuoco, Alexei Afanassiev, Veronika Iblová**

Hraje orchestr Národního divadla

Světová premiéra: 1. a 2. dubna 2010 v Národním divadle

„Zabíjet pro lásku je zvrácené...“

(Desdemona)

Shakespearova hra *Othello* je doslova pojmem, s nímž si spojujeme tragédii žárlivosti. Po čtyřiceti letech se vrací na scénu Národního divadla v Praze tento celovečerní balet. Tentokrát jej vytvořil **Youri Vámos** na hudbu **Leoše Janáčka**. Připomeňme si, že v roce 1959 a v roce 1968 inscenoval *Othella* Jiří Němeček na hudbu Jana Hanuše. Velmi zajímavou jednoaktovkou na othellovské téma byla *Maurova pavana* v choreografii José Limóna (na hudbu H. Purcella), která byla součástí komponovaného představení s názvem *Amerikána* (1995).

Shakespeare mistrně vykreslil půvabný, přestože tragický obraz s exotickou příchutí a s malicherným, o to více emocionálním důkazem nevěry v podobě pověstného šátku, který rozežírá Othellovo ušlechtilé srdce. Postava ďábelsky úkladného Jaga a nevinná oběť v podobě křehce se hájící Desdemony slibují „thriller“ efektně napjatých vztahů. Tyto znaky se staly doslova synonymem především žárlivosti, bezmoci z křivého obvinění a odporného intrikánství.

Othello - Jiří Kodým (foto: Diana Zehemer)

Shakespearova produktivní tvorba právem budí obdiv a úžas nad tím, s jakou barvitostí a bohatým rozhledem dokládá dobu, ve které vznikla, a jak

nadčasově promlouvá od doby svého vzniku až do dnešních dnů. Celé Shakespearovo úctyhodné dílo zůstává srozumitelné, obdivované, poučné a stále inspirativní pro další generace nejen dramatických umělců, ale také diváků snad na celém světě.

„Kdo nepostrádá, oč byl oloupen, ať raději to neví, a o nic nepřišel...“
(Othello)

Zamyšlení nad Othellem...

Často z literatury a hudby čerpám inspiraci a odvahu uvést na scénu dílo v nové podobě. U dějových baletů vycházím samozřejmě z dramaturgického základu příběhu, z děje samotného, který je pro inscenaci podstatný. Stejně důležité pro choreografickou interpretaci jsou však emocionální situace, city jednajících postav. Neboť právě tam, kde řeč dál nemůže, nastupuje tanec, jako ideální vyjadřovací prostředek. Shakespearova dramata jsou dokonalá, ale já dělám balet. Některé scény, které jsou u mluvených monologů velmi krátké, jsou u mě dlouhé, a opačně; některé dokonce vynechávám.

Má představa Othella odpovídá mému vnímání Janáčkových děl. Hudba k baletu je složena z jeho různých skladeb, z nichž mi právě symfonická suita „Taras Bulba“ dala ten rozhodující impuls. Tato suita není svým častým střídáním krátkých a rychlých nálad zrovna běžná pro předlohu k baletu. Avšak právě to potřebuji pro Othellovu citovou rozkolísanost mezi žárlivostí a výbušnými projevy lásky. Janáčková hudba je expresivní, plná pohybu, s celou paletou nálad a přesto jasná. Myslím, že rozumím, co svou hudbou chtěl vyjádřit.

S velkým napětím začínám zkoušky Othella. Od vybraných tanečníků to bude vyžadovat mimořádný, silný, dramatický výraz, neboť se jedná o postavy z masa a krve, s nohama v bahně, hlavou v oblacích a mečem v ruce.

Youri Vámos (autor baletu)

